

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรให้มีประมวลจริยธรรมขึ้นในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติมาตราฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และนักศึกษา ประพฤติตนอย่างมีจริยธรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตราฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ สถาบันมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในการประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๖๓ ”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“ผู้บริหาร” หมายความว่า อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสถาบัน ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบัน หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าสาขาวิชา และให้หมายความรวมถึงผู้อำนวยการสำนักงาน ผู้อำนวยการกอง หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าตำแหน่งทั้งหมดข้างต้นด้วย

“ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการ และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ของส่วนราชการซึ่งปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

“นักศึกษา”^๑ หมายความว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข้อ ๔ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย รักษาการตามข้อบังคับนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยมีอำนาจวินิจฉัย
ข้อ ๕ กำหนด คำวินิจฉัยของนายกสภามหาวิทยาลัยให้เป็นที่สุด

^๑ ข้อ ๓ นิยามคำว่า “นักศึกษา” เพิ่มโดยบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และนักศึกษา ต้องรักษาและปฏิบัติตามจริยธรรมที่กำหนดไว้ตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ จริยธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และนักศึกษา ประกอบด้วยจริยธรรมดังต่อไปนี้

- (๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่
- (๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
- (๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ
- (๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ
- (๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

หมวด ๒ จริยธรรมเฉพาะตำแหน่ง

ส่วนที่ ๑

จริยธรรมสำหรับนายกสภามหาวิทยาลัย

ข้อ ๗ จริยธรรมสำหรับนายกสภามหาวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้

- (๑) มีความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต
- (๒) แสดงความคิดเห็นโดยสุจริต
- (๓) รักษาและปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับการประชุม และมติของที่ประชุม โดยเคร่งครัด
- (๔) รับฟังและเปิดโอกาสในการแสดงความเห็นในที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย
- (๕) อุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่
- (๖) ดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงและเกียรติภูมิของมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ ๒

จริยธรรมสำหรับกรรมการสภามหาวิทยาลัย

ข้อ ๘ จริยธรรมสำหรับกรรมการสภามหาวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้

- (๑) แสดงความคิดเห็นโดยสุจริต
- (๒) รักษาและปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับการประชุม และมติของที่ประชุม โดยเคร่งครัด
- (๓) รับฟังการแสดงความเห็นของผู้อื่นในที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย
- (๔) อุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่
- (๕) ดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงและเกียรติภูมิของมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ ๓

จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร

ข้อ ๘ จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร มีดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารองค์กรด้วยภาวะของความเป็นผู้นำอย่างรอบคอบและรับผิดชอบ
- (๒) รักษาและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศของมหาวิทยาลัย และส่วนงาน มติสภามหาวิทยาลัย มติคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย และมติของส่วนงาน รวมตลอดถึงมติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัด
- (๓) บริหารทรัพย์สินขององค์กรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด
- (๔) เคารพและสนับสนุนเสรีภาพทางวิชาการและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยและนักศึกษา
- (๕) ดำเนินการพัฒนาองค์กรให้เป็นไปตามนโยบายหรือคำมั่นที่ตนให้ไว้
- (๖) ไม่ใช้ตำแหน่งและความมีอำนาจโดยมิชอบ
- (๗) ส่งเสริมและกำกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามจริยธรรมตามข้อบังคับนี้
- (๘) บริหารงานบุคคลในองค์กรด้วยความยุติธรรม
- (๙) รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา
- (๑๐) ไม่ล่วงละเมิดทางเพศผู้อื่น
- (๑๑) เคารพต่อหลักความเสมอภาค
- (๑๒) อุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่
- (๑๓) ดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงและเกียรติภูมิของมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ ๔

จริยธรรมสำหรับผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ จริยธรรมสำหรับผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย
- (๒) รักษาและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศของมหาวิทยาลัย และส่วนงาน มติสภามหาวิทยาลัย มติคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย และมติของส่วนงาน รวมตลอดถึงมติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด
- (๓) รักษาไว้ซึ่งความสามัคคีขององค์กร
- (๔) พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (๕) เคารพและไม่ล่วงละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น
- (๖) เคารพต่อหลักความเสมอภาค
- (๗) เคารพเสรีภาพทางวิชาการและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของผู้อื่น
- (๘) ไม่ล่วงละเมิดทางเพศผู้อื่น
- (๙) ใช้สอยทรัพย์สินขององค์กรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

- (๑๐) อุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่
 (๑๑) ดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงและเกียรติภูมิของมหาวิทยาลัย
 ให้ถือว่าจ包包ารณตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยจ包包ารณของบุคลากร
 และอาจารย์เป็นจริยธรรมตามข้อบังคับนี้ด้วย

ส่วนที่ ๕

จริยธรรมสำหรับนักศึกษา

- ข้อ ๑๒ จริยธรรมสำหรับนักศึกษา มีดังต่อไปนี้
 (๑) มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
 (๒) รักษาวินัยนักศึกษาและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ
 ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงาน
 (๓) พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
 (๔) เคารพและไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เสริมภาพทางวิชาการและเสริมภาพในการแสดง
 ความคิดเห็นของผู้อื่น
 (๕) เคราะห์ต่อหลักความเสมอภาค
 (๖) ไม่ล่วงละเมิดทางเพศผู้อื่น
 (๗) ดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงและเกียรติภูมิของมหาวิทยาลัย

หมวด ๓

กลไกในการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้จริยธรรม

- ข้อ ๑๓ ให้มหาวิทยาลัยเผยแพร่จริยธรรมตามข้อบังคับนี้ต่อสาธารณะ
 นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย
 และนักศึกษา มีสิทธิเสนอความเห็นต่อสภามหาวิทยาลัยให้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมจริยธรรมตามข้อบังคับนี้
 การแก้ไขเพิ่มเติมจริยธรรมตามข้อบังคับนี้ ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนเสนอ
 เข้าสู่การพิจารณาของสภามหาวิทยาลัย และเปิดโอกาสให้ผู้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมจริยธรรมสามารถชี้แจง
 และแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยได้

ข้อ ๑๔^๒ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง “คณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรม” ประกอบด้วย
 ประธานกรรมการและกรรมการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีได้เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย
 ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย หรือนักศึกษา รวมกันจำนวนห้าคน

ให้ผู้อำนวยการกองทรัพยากรมนุษย์เป็นเลขานุการ และให้เจ้าหน้าที่กองทรัพยากรมนุษย์ไม่เกิน
 สองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้กรรมการตามวรคหนึ่ง มีภาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่มีคำสั่งแต่งตั้งจาก
 สภามหาวิทยาลัย

---

^๒ ข้อ ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๑๔^๓ ให้คณะกรรมการธรรมภิบาลและจริยธรรมมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตรวจสอบกรณีมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมในข้อบังคับนี้

หากมีความจำเป็นในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการธรรมภิบาลและจริยธรรมอาจเสนอสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งบุคคลหรือคณะกรรมการธรรมภิบาลเพื่อดำเนินการแทนได้

ข้อ ๑๕^๔ การตรวจสอบโดยคณะกรรมการธรรมภิบาลและจริยธรรม ตามข้อ ๑๔ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีตรวจสอบจริยธรรมสำหรับนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ให้ตรวจสอบและรายงานผลต่อสภามหาวิทยาลัย

(๒) กรณีตรวจสอบจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร ให้ตรวจสอบและรายงานผลต่ออธิการบดี ในกรณีเป็นการตรวจสอบอธิการบดี ให้รายงานผลต่อสภามหาวิทยาลัย

(๓) กรณีตรวจสอบจริยธรรมสำหรับผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ให้ตรวจสอบและรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชาของผู้ปฏิบัติงานนั้น

(๔) กรณีตรวจสอบจริยธรรมสำหรับนักศึกษา ให้ตรวจสอบและรายงานผลต่อคณบดีหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณบดีที่นักศึกษาสังกัด

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) และ (๔) แล้วให้รายงานสภามหาวิทยาลัยเพื่อทราบบุคคลใดจะเมิดจริยธรรมตามข้อบังคับนี้ ให้คณะกรรมการธรรมภิบาลและจริยธรรมเสนอต่อผู้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) และ (๔) เพื่อตักเตือน

กรณีการละเมิดจริยธรรมที่เป็นความผิดทางวินัยด้วย ให้คณะกรรมการธรรมภิบาลและจริยธรรมเสนอเรื่องให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยวินัย หรือข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยวินัยนักศึกษาต่อไป

การละเมิดจริยธรรมของนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ให้สภามหาวิทยาลัยพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข้อ ๑๕/๑^๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมธรรมภิบาลและจริยธรรมที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งประกอบด้วย

(๑) อธิการบดี เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภานอาจารย์ เป็นกรรมการ

(๓) ประธานสภาพนักงานมหาวิทยาลัย เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจำนวนสองคน

ให้ผู้อำนวยการกองทรัพยากรมนุษย์เป็นเลขานุการ

ให้ผู้อำนวยการกองทรัพยากรมนุษย์มอบหมายให้เจ้าหน้าที่กองทรัพยากรมนุษย์ไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้กรรมการตามวรรคหนึ่ง (๔) มีภารกิจดำเนินการตรวจสอบปี

^๓ ข้อ ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

^๔ ข้อ ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

^๕ ข้อ ๑๕/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๑๕/๒^๔ ให้คณะกรรมการส่งเสริมธรรมาภิบาลและจริยธรรมมีหน้าที่ส่งเสริมให้นายก
สภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และนักศึกษา รับทราบ
รักษาและปฏิบัติตามจริยธรรมที่กำหนดไว้ตามข้อบังคับนี้

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๖ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือมติที่เกี่ยวกับจริยธรรม จราjabรรณ วินัย
หรือข้อปฏิบัติอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศต่าง ๆ อันเกี่ยวกับ
นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และนักศึกษา
ให้ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือมตินั้น มีผลใช้บังคับต่อไป จนกว่าจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก
และหากมีส่วนที่ขัด หรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรมศึกษาและจัดระบบเกี่ยวกับจริยธรรม จราjabรรณ
วินัย หรือข้อปฏิบัติอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศต่าง ๆ อันเกี่ยวกับ
บุคคลตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมิให้เกิดการซ้ำซ้อนในมาตรฐานและกลไกในการส่งเสริม
ตรวจสอบ และบังคับใช้จริยธรรม โดยให้พิจารณามาตรฐานเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของสถาบันอุดมศึกษา
ที่จะออกตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย และรายงานต่อสภามหาวิทยาลัยโดยเร็ว

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(ศาสตราจารย์พิเศษ นรนิตร เศรษฐบุตร)

นายกสภามหาวิทยาลัย

---

^๔ ข้อ ๑๕/๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕